

Handläggare
Lena Svensson
Telefon: 0850824432

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2021-08-26

En ny lag om ordningsvakter m.m. (SOU 2021:38),

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2021/793

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att lämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Betänkandet Ny lag om ordningsvakter mm (SOU 2021:38) är resultatet av utredningen Ordningsvaktsutredningen. Förvaltningen är i stort positiv till de förslag på lagändringar som presenteras i betänkandet och tror att förslagen kommer att bidra till att fungera mer anpassat till dagens samhällsförhållanden.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 21 november 2019 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av regelverket för ordningsvakter. Syftet med utredningen var att modernisera och effektivisera regelverket och anpassa det till dagens förhållanden. Utredningen skulle också se över vissa frågor kring lämplighetsprövningen av personal hos auktoriserade bevakningsföretag. Utredningen mynnade ut i betänkandet Ny lag om ordningsvakter mm (SOU 2021:38) som har skickats på remiss till bland annat Stockholms stad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsdelsförvaltningens stab.

Ärendet

Betänkandet gör gällande att ordningsvakternas roll i samhället har förändrats. Det finns ett allt större behov av personer med uppgift att bistå Polismyndigheten i arbetet med att upprätthålla allmän ordning, och ordningsvakter finns nu på fler platser än tidigare. Ökade förväntningar på trygghet i samhället gör att det ställs högre krav på närvaro från både poliser och annan uniformerad personal.

Allt fler kommuner har under de senaste åren mött utmaningar när det gäller ordningsstörningar och otrygghet. En ökad efterfrågan finns från både kommuner, regioner och privata aktörer på att använda ordningsvakter för att främja trygghet och förebygga brott. Ordningsvakter kan också, genom sin närvaro på platser där allmänheten vistas, bidra till att upptäcktsrisken för brott ökar och således utföra brottsförebyggande insatser.

Samhällets behov av att kunna använda ordningsvakter för dessa ändamål har inte fullt ut kunnat mötas inom ramen för det gällande regelverket. Utredningen föreslår därför en ny lag och förordning i syfte att skapa bättre förutsättningar för en mer flexibel och ökad användning av ordningsvakter.

Utredningen föreslår att:

- Ordningsvakter ska få användas om det finns ett beslut om tillstånd att använda ordningsvakter eller om det följer av lag eller annan författning.
- Ordningsvakterna ska få vissa ytterligare uppgifter och utökade befogenheter.
- Polismyndigheten ska identifiera aktiviteter som frigör polisiära resurser.
- Polismyndigheten ska ha en plan för samverkan som ett led i ledningen och kontrollen av ordningsvakter.
- Den nuvarande ordningsvaktsutbildningen ska stärkas för att möta de krav som ställs på en ordningsvakt.

Enligt utredningens förslag ska en ny ordningsvaktslag och en ny ordningsvaktsförordning träda ikraft den 1 juli 2023.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen är i stort positiv till de förslag på ny lag och förordning som presenteras i betänkandet. Förslagen är anpassade till dagens samhällsförhållanden där ordningsvakter alltmer utgör ett komplement till polisen i det trygghetsfrämjande arbetet på gator och torg. Förvaltningen ser generellt behovet av en lokal närvaro av polis såväl som av annan uniformerad personal för att öka tryggheten i stadsdelsnämndsområdet. Stockholms stad har sedan 2018 kraftigt ökat antalet ordningsvakter enligt den så kallade Stockholmsmodellen. En utvärdering av trygghetsskapande effekter som Malmö Universitet gjort på uppdrag av Stockholms stad visar att Stockholms ordningsvakter har ökat tryggheten på de platser där

de varit verksamma, både bland privatpersoner och bland näringsidkare.

Förvaltningens bedömning är att utbildningsinsatser såväl som utökat uppdrag och ökade befogenheter för ordningsvakterna kan underlätta och tydliggöra deras uppdrag i förhållande till polisens uppdrag. Det kan också skapa en ökad flexibilitet i hur ordningsvakterna kan användas utifrån lokala behov.

I en rapport från Länsstyrelsen i Skåne presenteras rådande lagstiftning och befogenheter för de olika aktörerna, forskning om aktörernas brottsförebyggande och trygghetsskapande effekt samt relevanta teorier. Att ordningsvakter kan ha en positiv inverkan på det brottsförebyggande arbetet stöds av denna rapport. Rapporten utgår från ett antal kommuner i Skåne och belyser också andra funktioner så som väktare och trygghetsvärdar. En av slutsatserna är att användandet av ordningsvakter, väktare eller trygghetsvärdar för rätt problematik kan vara effektivt, men att utgångspunkt behöver tas i faktorer som målgrupp, problematik, områdets fysiska kännetecken och arbetets organisering och utförande.

I detta sammanhang menar förvaltningen att det är viktigt att utformningen av ordningsvakternas uppdrag och typ av insatser i förhållande till de polisiära resurserna och resurser från andra aktörer i området tar sin utgångspunkt i en lokal lägesbild och en orsaksanalys som belyser de specifika förhållanden som råder i stadsdelsnämndsområdet. Detta arbete bedrivs idag inom ramen för de lokala samverkansöverenskommelserna med polisen. Det är därför viktigt att arbetet kontinuerligt bedrivs på lokal nivå och att samtliga berörda parter är involverade i syfte att ha en gemensam utgångspunkt och att arbetet drivs och följs upp mot gemensamma mål. En sådan grund är viktig för att kunna få ut mesta möjliga effekter av ett utökat uppdrag för ordningsvakter. Därtill behöver det finnas en löpande samverkan mellan ordningsvakter och polis där de samlade insatserna ska förstärka det trygghetsskapande arbetet. Således är både polismännens och ordningsvakternas närvaro i området viktiga för att skapa trygghet och utveckla det gemensamma brottsförebyggande arbete.

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Stab

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen menar att behoven av en lokal ordningspolis i stadsdelsnämndsområdet kvarstår, där ordningsvakter utgör ett komplement. Det är viktigt att parallellt fortsätta fokusera på hur kontinuitet och närvaro kan skapas när det gäller polisiära resurser. Ett utökat uppdrag och ökade befogenheter för ordningsvakter kan möjliggöra flexibilitet och andra typer av samarbeten med polisen.

Vid sidan av detta kan det också vara värt att utreda om utbildnings- och kompetensnivå hos den polisiära organisationen kan anpassas så att mer riktade resurser kan möjliggöra kontinuitet över tid inom den lokala ordningspolisen. Lokala ordningspoliser har en betydande roll och de behöver finnas och synas i området. När ordningsvaktens uppdrag och befogenheter utökas ser förvaltningen en farhåga i att polisens närvaro i stadsdelsnämndsområdet minskar.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Cecilia Fogelberg
Avdelningschef

Bilagor

1. Remissen *En ny lag om ordningsvakter m.m.(SOU 2021:38)*

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2021-06-29
Cecilia Fogelberg, Avdelningschef	2021-06-28